

17.9.2026

Esivalintakoe syksy 2026

Koe alkaa 17.9.2026 kello 16.00 ja päättyy kello 18.00.

Voit aloittaa kokeen suorittamisen heti, kun olet saanut tämän tiedoston. Noudata huolellisesti aiemmin saamiasi kokeen suorittamista koskevia ohjeita sekä seuraavassa annettavia ohjeita! Ohjeiden rikkominen voi johtaa koesuorituksen hylkäämiseen.

Ohjeet alkavat seuraavalta sivulta.

Vastausten laatiminen

Kokeessa on neljä kysymystä. **Enintään kolme vastausta arvostellaan.** Voit valita, mihin kysymyksiin vastaat. Kaikki kysymykset ovat samanarvoisia. Kuhunkin kysymykseen antamastasi vastauksesta voit saada enintään 5 pistettä. Kokeen enimmäispistemäärä on 15.

Perustele vastauksesi. Kukin vastaus arvostellaan kokonaisuutena. Arvostelussa kiinnitetään huomiota oikeusnormien osaamisen lisäksi oikeudellisen argumentaation laatuun.

Kirjoita vastauksesi tietokoneella. Tallenna ja palauta vastauksesi Word-asiakirjana eli docx-tiedostona. Anna vastauksesi vain tekstinä. Vastaus ei saa sisältää kuvia, videoita, taulukoita, hyperlinkkejä, upotettuja tiedostoja tai vastaavia elementtejä.

Vastauksesi arvostellaan toisistaan erillisinä. Laadi vastauksesi kuhunkin kysymykseen eri tiedostoon. **Merkitse vastaustiedoston nimeksi kysymyksen numero, välilyönti ja sukunimesi.**

Esimerkki: Kokelas Elli Esimerkkinen merkitsee kysymyksen 2 vastaustiedoston nimeksi "2 Esimerkkinen".

Kirjoita jokaisen vastauksesi alkuun nimesi, syntymäaikasi ja kysymyksen numero.

Esimerkki: Kokelas Elli Esimerkkinen on syntynyt 1.1.1990, joten hän kirjoittaa kysymykseen 4 antamansa vastauksen alkuun "Elli Esimerkkinen, 1.1.1990, 4."

Vastausten pituutta on rajoitettu. Kuhunkin kysymykseen annetun **vastauksen enimmäispituus on 5 000 merkkiä välilyönteineen.** Enimmäispituuteen ei lasketa kokelaan nimen ja syntymäajan sekä kysymyksen numeron merkitsemiseen käytettyjä merkkejä. **Enimmäispituuden ylittävää osaa vastauksesta ei arvostella.**

Vastausten palauttaminen

Palauta enintään kolme vastausta liitetiedostoina sähköpostilla yhtenä lähetyksenä osoitteeseen tuomarinkoulutuslautakunta@oikeus.fi koeajan päättymiseen mennessä.

Koeaika päättyy kello 18.00. Myöhässä saapuneet vastaukset voidaan jättää arvostelematta.

Älä palauta enempää kuin kolme vastausta. Jos palautat neljä vastausta, vastauksesi kysymyksiin 1, 2 ja 3 arvostellaan ja vastauksesi kysymykseen 4 jätetään arvostelematta.

Jos luovut kokeen suorittamisesta tai et palauta yhtäkään vastausta, ilmoita siitä yllä mainittuun sähköpostiosoitteeseen koeajan päättymiseen mennessä.

Kysymykset alkavat seuraavalta sivulta.

Kysymys 1

Käräjäoikeudelle syyskuussa 2025 toimittamassaan kirjelmässä riita-asian vastaaja esitti väitteen, että tuomari A:lla on kantajaa suosiva ennakoasenne. Sen vuoksi tuomari A ei voi toimia puheenjohtajana riita-asian pääkäsittelyssä.

Perusteeksi vastaaja esitti ensinnäkin sen, että tuomari A oli kesäkuussa 2025 lähettämässään sähköpostiviestissä varannut vastaajalle vain kolme arkipäivää vastausaikaa. Vastausaikaa oli pidettävä kohtuuttoman lyhyenä, koska parissa päivässä vastaajan oikeudellisella avustajalla ei ollut ollut mahdollisuutta korjata vastaajan itsensä käräjäoikeudelle aikaisemmin antamien vastausten sisältämiä asiavirheitä.

Toiseksi tuomari A oli elokuussa 2025 ottanut puhelimitse yhteyttä vastaajaan ilmoittaen, että riita-asian pääkäsittely on tarkoitus pitää lokakuun 15. päivänä. Vastaajan mukaan hän oli välittömästi ilmoittanut, ettei hänen oikeudellinen avustajansa voi muiden oikeudenkäyntien vuoksi osallistua pääkäsittelyyn lokakuussa. Vastaaja oli myös esittänyt, että pääkäsittely pidettäisiin joulukuussa 2025 viikolla 50.

Vastaajan mukaan tuomari A oli ilmoittanut, ettei viikko 50 sovi hänelle. Tuomari A oli myös sanonut, ettei pääkäsittelyä ole perusteltua lykätä yhtään pidemmälle, vaan se on aiheellista pitää lokakuussa. Tähän vastaaja oli huomauttanut, että riita-asia oli ollut vireillä käräjäoikeudessa jo lähes kaksi vuotta, joten näin nopealle käsittelyaikataululle ei ole todellista tarvetta.

Samassa puhelinkeskustelussa käräjätuomari A oli tiedustellut vastaajalta mahdollisuutta ottaa suoraan yhteyttä hänen oikeudelliseen avustajaansa sekä pyytänyt, että vastaajan prosessiosoitteeksi muutettaisiin vastaajan oikeudellisen avustajan sähköpostiosoite. Tähän vastaaja ei ollut suostunut.

Vastaajan väitteen mukaan käräjätuomari A oli halunnut järjestää riita-asian pääkäsittelyn lokakuussa, koska hän oli ollut tietoinen, ettei vastaaja voi tällöin turvautua haluamaansa oikeudelliseen avustajaan. Näin menettelemällä käräjätuomari A on halunnut varmistaa, että kantajan vaatimukset tulevat menestymään riita-asiassa.

Arvioi, onko tuomari A:ta pidettävä esteellisenä osallistumaan riita-asian pääkäsittelyyn.

Kysymys 2

A oli määrätty 15.1.2023 tahdosta riippumattomaan psykiatriseen sairaalahoitoon. Hoidon aikana A:ta oli lääkitty vastoin hänen tahtoaan yli kahden kuukauden ajan. Tahdosta riippumaton hoito oli lopetettu 31.3.2023.

A oli välittömästi kannellut pakkolääkityksestään aluehallintovirastolle tammikuussa 2023. Aluehallintovirasto oli 15.4.2023 antamassaan päätöksessä todennut, ettei A:n hoidossa ole syytä epäillä virheellistä toimintaa.

A oli tammikuussa 2023 valittanut tahdonvastaisesta lääkitsemisestään myös hallinto-oikeuteen, joka oli 15.6.2023 antamallaan päätöksellä jättänyt A:n valituksen tutkimatta. Korkein hallinto-oikeus oli sittemmin hylännyt A:n valituslupahakemuksen 1.9.2023.

Vuonna 2025 A toimitti käräjäoikeudelle kanteen, jossa hän vaati valtion velvoittamista maksamaan hänelle kärsimyskorvauksia. Perusteeksi A esitti, ettei hänen käytössään ollut ollut vuonna 2023 tehokkaita oikeussuojakeinoja, joiden avulla hän olisi voinut riitauttaa pakkolääkityksen hyväksyttävyyden. Näin ollen hän ei ollut voinut saada tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen päätöstä, jossa hänelle tahdonvastaisesti annettu lääkitys olisi todettu perusteettomaksi.

A perusteli vaatimustaan sillä, ettei hänen pakkolääkityksestään ollut tehty valituskelpoista hallinnollista päätöstä. Laissa ei aikaisemmin ollut säädetty myöskään oikeudesta hakea muutosta tahdon vastaiseen lääkitsemiseen valittamalla hoidon sisällöstä tuomioistuimeen tai muuhun riippumattomaan lainkäyttöelimeen.

A:n mukaan potilaan oikeussuojan näkökulmasta ei voitu pitää riittävänä, että potilas saattoi kannella pakkolääkityksestään valvontaviranomaiselle, kuten tässä tapauksessa aluehallintoviranomaiselle. Valvontaviranomaisen ratkaisu oli ensinnäkin annettu vasta hoidon päätyttyä, mutta tätäkin merkittävämpää oli, ettei kantelu ole muutoksenhakumenettelyä, jossa olisi voitu päättää A:n pakkolääkinnän sisällöstä tai sen lopettamisesta.

A:n mukaan kantelumahdollisuutta eduskunnan oikeusasiamiehelle ja valtioneuvoston oikeuskanslerille ei myöskään voitu pitää riittävänä oikeusturvatakeena.

Lisäksi A huomautti, että huhtikuussa 2024 mielenterveyslakia oli muutettu siten, että potilaan psyykkisen sairauden lääkehoidon toteuttaminen edellyttää hallintopäätöstä, jos hoitoa ei voida toteuttaa yhteisymmärryksessä potilaan kanssa. Samassa yhteydessä säädetiin, että potilaalla on mahdollisuus hakea muutosta muun ohella päätökseen, jossa hänelle on määrätty lääkehoito hänen tahdostaan riippumatta. Päätökseen voi nyttemmin hakea muutosta valittamalla päätöksestä hallinto-oikeuteen. A:n mukaan mielenterveyslakiin tehdyt muutokset osoittivat kiistatta, että hänen kohtelunsa vuonna 2023 oli ollut vastoin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytäntöä.

Arvioi, ovatko A:n oikeusturvatakeet olleet vuonna 2023 niin puutteelliset, että hänellä on oikeus saada valtiolta vahingonkorvausta perus- ja ihmisoikeusloukkauksen perusteella.

Kysymys 3

Kappalaisen viran hakuajan päätyttyä tuomiokapituli oli tutkinut hakijoiden kelpoisuuden virkaan ja antanut seurakunnalle hakijoista lausunnon. Viidestä kelpoisuusehdot täyttävästä hakijasta hakija A:ta oli pidetty tuomiokapitulin lausunnossa pätevimpänä. Arvioinnissa oli annettu painoarvoa koulutustaustan lisäksi hakijoiden työhistorialle sekä heidän kyvyilleen, taidoilleen ja koetellulle kansalaiskunnolle, jotka kaikki puolsivat A:n valintaa. Lisäksi A:n asettamista kärkihakijaksi puolsi se, että A vastasi hyvin niitä tarpeita, joita seurakunta X oli asettanut valittavalle kappalaiselle. Viran tehtäviin kuului muun ohella yleinen seurakuntatyö, jumalanpalveluselämä ja osallistuminen rippikoulutyöhön.

Kirkkoneuvosto nimesi kappalaisen virantäyttöprosessia varten valmistelutyöryhmän, johon kuului muun muassa kirkkoherra, kirkkovaltuuston puheenjohtaja sekä useampia kirkkovaltuuston jäseniä. Valmistelutyöryhmä haastatteli hakijat. Haastattelut pidettiin ennen seurakunta X:n kirkkoneuvoston kokousta.

Kappalaisen valintaa käsiteltiin seurakunta X:n kirkkovaltuuston kokouksessa 15.3.2026. Kirkkoneuvosto oli esittänyt kirkkovaltuustolle, että kappalaiseksi valitaan hakija A. Kirkkoneuvoston esitys ei ollut yksimielinen, ja myös kirkkovaltuuston kokouksessa tehtiin vastaesitys, jonka mukaan kappalaiseksi tulisi valita hakija B.

Vastaesityksen mukaan B:llä oli miespuolisena henkilönä naispuolista A:ta paremmat valmiudet toimia kappalaisen virassa, kun huomioitiin seurakunnan jäsenten erilaiset teologiset vakaumukset. Vastaesityksen mukaan päätöksenteossa oli huomioitava, että tuomiokapituli oli arvioinnissaan katsonut myös B:n täyttävän kiistatta kappalaisen viran pätevyys ehdot. B:tä oli myös pidetty kyvyiltään, taidoiltaan ja koetellulta kansalaiskunnoltaan sopivana tehtävään, vaikka hänet oli arvioitu A:ta heikommaksi hakijaksi.

Vastaesityksessä huomautettiin, ettei B:n valinta voinut muodostua ongelmaksi tasa-arvolain (609/1986) näkökulmasta, koska sen 2 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla tasa-arvolakia ei sovelleta evankelis-luterilaisen kirkon uskonnonharjoitukseen liittyvään toimintaan. Vastaesityksessä myös korostettiin, että kappalaisen viran täyttö liittyi nimenomaan uskonnonharjoittamiseen, koska valittavan kappalaisen piti voida palvella kaikkia seurakunnan jäseniä riippumatta siitä, kuinka seurakunnan jäsenet suhtautuivat naispappeuteen. Myöskään lain perusteluiden mukaan tasa-arvolailla ei ole tarkoitettu puuttua kirkon omiksi katsottaviin asioihin, kuten naispappeuskysymykseen. Vastaesityksessä muistutettiin myös siitä, että perustuslain 11 §:ssä turvattu uskonnonvapaus sisältää muun ohella seurakunnan oikeuden valita vapaasti pappinsa.

Äänestyksen jälkeen kappalaiseksi valittiin hakija B.

A haki kirkollisvalituksella muutosta hallinto-oikeudelta vaatien, että B:n nimitys kappalaisen virkaan kumotaan. Perusteeksi A esitti ensinnäkin sen, että tuomiokapituli oli arvioinut hänet valituksi tullutta miespuolista hakijaa selkeästi pätevämmäksi kappalaisen virkaan. Toiseksi A esitti, ettei hänen sopivuuttaan tehtävään voitu pitää miespuolista hakijaa heikompana ainoastaan sen vuoksi, että osa seurakunnan jäsenistä saattoi suhtautua kriittisesti

naispappeuteen. Kolmanneksi A esitti olevan selvää, että häntä oli valintaprosessissa syrjitty naissukupuolensa perusteella, minkä vuoksi menettelyä oli pidettävä perustuslain ja tasa-arvolain vastaisena. A:n mukaan kappalaisen viran täyttöä ei voitu myöskään pitää uskonnonharjoittamisena, eikä kirkkovaltuuston menettelyä voitu muutenkaan oikeuttaa uskonnonvapaudella.

Seurakunta vetosi vastauksessaan siihen, että B:n valintaan oli päädytty huolellisen ja asiallisen menettelyn perusteella. Useammat kirkkovaltuuston jäsenet olivat osallistuneet hakijoiden haastatteluun, minkä vuoksi kirkkovaltuuston kokouksessa oli voitu hyvin perustein keskustella siitä, kuka kelpoisuusehdot täyttävistä hakijoista olisi sopivin tehtävään. Valinta ei ollut ollut yksimielinen, mutta enemmistön mielestä nimenomaan B:tä oli pidettävä sopivampana tehtävään, koska hän pystyi palvelemaan paremmin kaikkia seurakunnan jäseniä, eli myös niitä jäseniä, jotka suhtautuivat kriittisesti naispappeuteen.

Arvioi, onko B:n nimitys kappalaisen virkaan kumottava tasa-arvolain vastaisena.

Kysymys 4

Syytteen mukaan A oli uhkaillut, kontrolloinut, mitätöinyt ja vähätellyt B:tä kahden vuoden ajan siten, että B:lle oli aiheutunut ahdistuneisuushäiriö. Tällä perusteella syyttäjää vaati A:lle rangaistusta rikoslain 21 luvun 5 §:n nojalla henkisestä pahoinpitelystä.

Oikeudenkäynnissä B ilmoitti, ettei hänellä ollut A:han kohdistuvia vaatimuksia. Sen seurauksena syyttäjää ilmoitti haluavansa kuulla B:tä todistajan roolissa. Tähän B vastasi, että hän tulee käyttämään oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 18 §:n 1 momentissa säädettyä kieltäytymisoikeutta. Sen nojalla muun muassa vastaajan avopuoliso saa kieltäytyä todistamasta avopuolisoaan vastaan.

Syyttäjää huomautti, että esitutkinnassa B oli esittänyt A:han kohdistuvan rangaistus- ja vahingonkorvausvaatimuksen. Syyttäjän mukaan oli todennäköistä, että A on esitutinnan jälkeen pyrkinyt painostamaan ja manipuloimaan B:n pidättäytymään todistamasta A:ta vastaan.

Puheenjohtaja pyysi syyttäjää esittämään lisänäyttöä väitteensä tueksi. Niinpä syyttäjää ensinnäkin painotti, että oikeudenkäynnissä paikalla olevaa vastaaja A:ta syytetään pitkäkestoista henkisestä pahoinpitelystä. Syyttäjän mukaan tämänkaltaisen tekokokonaisuuden tyypillinen seuraus on se, että uhrille muodostuu pysyvä pelkotila, joka syventyy pahoinpitelijän läsnä ollessa. Henkisen pahoinpitelyyn sisältyy myös uhrin syyllistäminen, minkä seurauksena uhri voi alkaa uskoa, että hänen kohdistettu väkivalta on ollut oikeutettua. Kaikkein tyypillisintä kuitenkin on, että henkisen väkivallan seurauksena uhrin tahto murtuu siten, että hän kaikessa toiminnassaan mukautuu pahoinpitelijän tahtoon.

Tuomioistuimen luvalla syyttäjää lisäksi yleisellä tasolla selvensi, että esitutinnan mukaan A ei ollut päästänyt B:tä yksin mihinkään yli kahden vuoden ajanjaksolla. B:llä ei ollut ollut esimerkiksi mahdollisuutta tavata lähisukulaisiaan tai ystäviään ilman, että A olisi ollut mukana tapaamisissa. Jos B oli menetellyt vastoin A:n tahtoa, A oli rangaissut B:tä raivokohtauksilla. Raivokohtaukset olivat saattaneet sisältää huutamisen ja B:n syyllistämisen ja mitätöinnin lisäksi tavaroiden hajottamista. Raivokohtauksia A oli voinut saada pienistäkin asioista, kuten siitä, että B oli istunut kotona väärässä paikassa tai pukeutunut väärällä tavalla tai vaikuttanut surulliselta. Lisäksi syyttäjää kertoi, että esitutkinnassa B oli pitänyt kaikkein ikävimpänä A:n tapaa pyrkiä saamaan B kontrolliinsa intensiivisellä tuijotuksella, jota A saattoi kohdistaa B:hen useita tunteja päivässä, jos A oli tyytymätön B:n toimintaan.

Oikeuden puheenjohtaja tiedusteli myös B:ltä tarkempia perusteluja kieltäytymisoikeuden käyttämiselle. B vastasi ainoastaan sen, ettei hän kokenut oikeaksi todistaa oikeudessa A:ta vastaan. Perusteeksi B esitti, että hän oli esitutinnan jälkeen ymmärtänyt ahdistuneisuushäiriönsä perustuvan hänen omaan herkkyyteensä eikä siihen, että A olisi menetellyt väärin häntä kohtaan. B:n mukaan A ei ollut myöskään pyrkinyt esitutinnan jälkeen vaikuttamaan siihen, että B pidättäytyisi todistamasta A:ta vastaan mahdollisessa oikeudenkäynnissä. Lisäksi B huomautti, että hän ja A asuivat edelleen yhdessä.

Syyttäjää pyysi, että tuomioistuin soveltaisi tapaukseen oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 18 §:n 2 momenttia. Sen nojalla tuomioistuin voi päättää, ettei lähisuhdeväkivaltatapauksissa todistajana kuultavalla asianomistajalla ole vaitiolo-oikeutta, jos on syytä epäillä, ettei hän ole itse päättänyt vaitiolo-oikeuden käyttämisestä. Jos tuomioistuin murtaisi B:n vaitiolo-oikeuden, syyttäjää voisi oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 47 §:n 2 momentin nojalla tehdä

tuomioistuimelle tarkasti selkoa siitä, mitä B on kertonut kokemastaan henkisestä väkivallasta esitutkinnassa.

Arvioi, voiko käräjäoikeus murtaa B:n kieltäytymisoikeuden ja hyödyntää todisteena B:n esitutkintakertomusta.

Kysymykset päättyvät tähän.